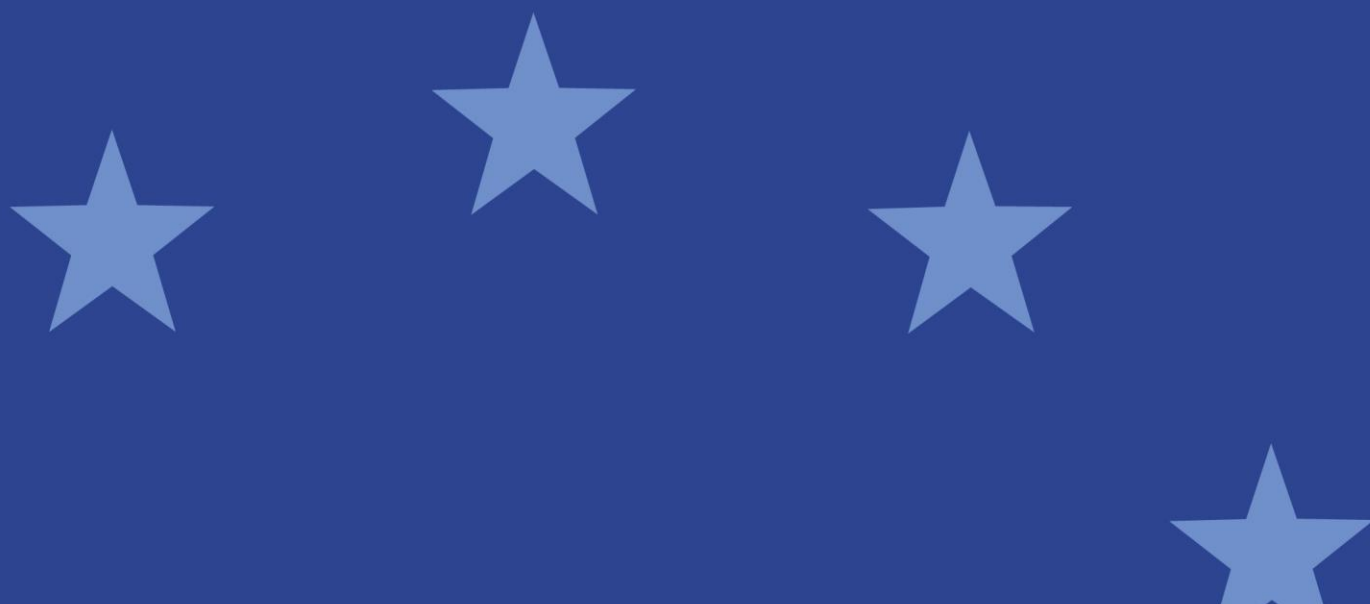

Jaarverslag 2015 van ESMA

Voorwoord van de voorzitter

Tegen de tijd dat u dit jaarverslag leest, zal de Europese Autoriteit voor effecten en markten (ESMA) de viering van haar vijfjarig bestaan achter de rug hebben. In de afgelopen vijf jaar, met name in 2015, heeft ESMA op verschillende manieren aanzienlijke vooruitgang geboekt bij het realiseren van haar opdracht om de bescherming van beleggers te verbeteren en stabiele en ordelijke financiële markten te bevorderen, onder andere door de risico's voor beleggers, markten en de financiële stabiliteit te beoordelen, één regelgevend kader (het 'rulebook') tot stand te brengen, de convergentie van toezicht te bevorderen en door toezicht te houden op ratingbureaus en transactieregisters. De Autoriteit wordt nu algemeen beschouwd als de belangrijkste toezichthouder van de Europese markten en blijft deze rol via haar verschillende werkstromen uitbouwen en versterken.

Gedurende de eerste vijf jaar van haar bestaan heeft de Autoriteit zich voornamelijk gericht op het doorvoeren van veranderingen op het gebied van regelgeving en toezicht, om zo het financiële systeem veerkrachtiger te maken. ESMA heeft vooruitgang weten te boeken op belangrijke gebieden zoals haar inmiddels gevestigde en verankerde toezicht op ratingbureaus, haar vergaande inspanningen met betrekking tot het gemeenschappelijk rulebook en het stimuleren van de convergentie van toezicht tussen de lidstaten. Afgaande op de nieuwe en bijgewerkte regelgeving die momenteel van kracht is of op korte termijn zal worden ingevoerd, ontstaat nu al de indruk dat de gemeenschappelijke Europese effectenmarkt steeds coherenter wordt. Deze markt wordt transparanter, geïntegreerder en veiliger voor beleggers om op te beleggen, hetgeen op zijn beurt weer zal bijdragen aan de economische groei.

Het door ESMA voor de effectenmarkten ontwikkelde gemeenschappelijke rulebook is van toepassing op een groot aantal verschillende gebieden, waaronder vermogensbeheer, beleggingsmaatschappijen, derivaten, handelsplatformen, ratingbureaus en voorbereidende werkzaamheden voor de transparantie van producten (priip's; packaged retail and insurance-based investment products: verpakte retailbeleggingsproducten en verzekeringsgebaseerde beleggingsproducten). Dankzij het melden van derivatencontracten en het toezicht van ESMA op transactieregisters is de Europese derivatenmarkt transparanter geworden, wat ten goede zal komen aan alle beleggers in de Europese Unie. Bovendien heeft ESMA nu meer capaciteit om risico's op het gebied van de bescherming van beleggers en de financiële stabiliteit te identificeren. Ons toezicht op ratingbureaus is verder verbeterd en we hebben voor het eerst een boete opgelegd aan een entiteit die binnen de grenzen van ons toezicht viel. Al deze activiteiten maken de bestaansreden van ESMA duidelijk.

Bij al onze activiteiten werken we nauw samen met het Europees Parlement, de Europese Commissie en de Europese Raad, zodat we onze doelstellingen om de bescherming van beleggers te verbeteren en stabiele en ordelijke financiële markten te bevorderen kunnen realiseren. Met name in het kader van onze werkzaamheden op het gebied van het gemeenschappelijk rulebook hebben we regelmatig met het Parlement en de Raad overlegd om ervoor te zorgen dat onze conceptnormen en de door de medewetgevers overgekomen wetgeving in overeenstemming met elkaar waren. Daarnaast werken we nauw samen met de Europese Bankautoriteit (EBA) en de Europese Autoriteit voor verzekeringen en bedrijfspensioenen (Eiopa) in het Gemengd Comité. Onder voorzitterschap van ESMA heeft het Gemengd Comité zich met name gericht op de bescherming van consumenten en sectoroverschrijdende risicobeoordeling.

Het MiFID II-kader is verreweg het belangrijkste pakket regels dat ESMA tot nu toe heeft ontwikkeld. Het is bovendien de grootste verandering op het gebied van de effectenhandel in Europa in de laatste tien jaar en zal de manier waarop de Europese secundaire markten werken, veranderen door ze efficiënter, veiliger en transparanter voor beleggers te maken. Daarnaast zal MiFID II beleggers beter beschermen, bijvoorbeeld door betere governance bij de ontwikkeling van financiële producten en door

de verkoop van deze producten transparanter en geschikter te maken voor eindgebruikers. De invloed van MiFID II mag niet onderschat worden. Als de door ESMA in 2015 voor MiFID II voorgestelde regels zijn ingevoerd, zullen er voor de meeste optieproducten robuuste regels gelden en zal een aanzienlijk deel van de otc-handel op gereguleerde platforms plaatsvinden. Daarnaast zullen de normen van ESMA in het kader van de MAR-verordening het bestaande kader ter bestrijding van marktmisbruik versterken door het toepassingsgebied van het kader uit te breiden naar nieuwe markten, platforms en praktijken. De CSDR-regels van ESMA zullen leiden tot veilige, efficiënte en solide effectenbewaarinstellingen. Samen met nieuwe regels voor achteraf uitgevoerde transacties (EMIR-verordening), marktmisbruik (MAR-verordening) en effectenbewaarinstellingen (CSDR-verordening) vormt het MiFID II-pakket, waar ESMA twee jaar lang intensief aan heeft gewerkt, de basis voor de hervorming van de financiële markten na de financiële crisis, zoals geïnitieerd door de G20 in Pittsburgh.

Een groot aantal verschillende belanghebbende partijen heeft door middel van overleg, hoorzittingen en deelname aan onze Stakeholdersgroep effecten en markten en Adviesgroepen een bijdrage geleverd aan en feedback gegeven op onze werkzaamheden met betrekking tot het gemeenschappelijke rulebook. Ik wil alle belanghebbende partijen bedanken voor hun onschatbare bijdrage aan het werk van ESMA.

Het was een fantastische ervaring om in de eerste paar jaar van haar bestaan voorzitter van ESMA te zijn en ik voel me vereerd dat ik van de Raad van Toezicht en het Europees Parlement het vertrouwen heb gekregen om ESMA ook door de volgende fase van haar ontwikkeling te mogen leiden. In de nabije toekomst zal de focus van ESMA verschuiven van wetgeving naar uitvoering. In 2015 is een strategische evaluatie uitgevoerd om de prioriteiten en activiteiten van ESMA voor de toekomst nader vast te stellen. Overeenkomstig de Strategische Oriëntatie 2016-2020 van ESMA zullen er meer middelen worden vrijgemaakt voor activiteiten op het gebied van de convergentie van toezicht en zullen de activiteiten van ESMA op het gebied van het gemeenschappelijke rulebook worden afgebouwd. De toezichthoudende praktijken en benaderingen van nationale toezichthouders kunnen nog beter op elkaar worden afgestemd. Convergentie van toezicht houdt niet in dat we streven naar één aanpak voor alle partijen. Het betekent dat ESMA zich in gaat zetten voor een consistente en doeltreffende toepassing van EU-wetgeving op nationaal niveau, zodat voor alle marktdeelnemers dezelfde regels gelden, ongeacht waar ze zich bevinden. In 2015 konden de eerste tekenen van deze strategische verschuiving worden waargenomen. ESMA heeft deelgenomen aan CTP-toezichtcolleges en een peer review van toezichthoudende praktijken uitgevoerd in het kader van de MAR-verordening.

De werkzaamheden van ESMA op het gebied van de convergentie van toezicht vormen een belangrijke bouwsteen voor de Kapitaalmarktenunie (KMU). Consistente toepassing is immers onontbeerlijk als we ervoor willen zorgen dat het gemeenschappelijke rulebook in de praktijk ook daadwerkelijk tot een gemeenschappelijke markt uitgroeit. In termen van prioriteiten voor ESMA betekent dit onder andere de tenuitvoerlegging van het MiFID II-kader, consistent toezicht op centrale tegenpartijen (CTP's) en ondersteuning van ESMA voor specifieke KMU-thema's zoals paspoortregelingen voor vermogensbeheer.

In 2015 is ESMA een belangrijke rol blijven spelen in de internationale samenwerking op het gebied van regelgeving en toezicht. Dit heeft onder andere geleid tot het overeenkomen van voorwaarden voor samenwerking, die ervoor zorgen dat de regelgeving in de verschillende landen in de praktijk beter op elkaar is afgestemd en dat beleggers en marktdeelnemers in ruimere zin van deze regelgeving kunnen profiteren. In het kader hiervan is verder gewerkt aan het erkennen van entiteiten uit derde landen zoals centrale tegenpartijen (CTP's), aan de voorbereidingen voor paspoortregelingen voor alternatieve beleggingsinstellingen uit derde landen en aan het sluiten van MvO's voor derivaten en ratingbureaus. Op regelgevend niveau is ESMA actief aan de Raad van Bestuur van de Internationale organisatie van effectentoezichthouders (Iosco), verschillende beleidscomités van Iosco en aan diens Europese Regionale Comité blijven deelnemen.

Ik zou bij dezen mijn collega's van de nationale autoriteiten van de EU-lidstaten willen bedanken, die als leden van de Raad van Toezicht een bijdrage hebben geleverd aan de enorme vooruitgang die we hebben geboekt bij het realiseren van onze doelstellingen. Een woord van dank gaat tevens uit naar de andere leden van de Raad van Bestuur, die er met hun hulp en adviezen voor hebben gezorgd dat de Autoriteit soepel heeft kunnen functioneren.

Tot slot zou niets van dit alles mogelijk zijn zonder de personen die met hun toewijding en harde werk ESMA in staat stelden te bereiken wat in 2015 is bereikt – het personeel.

Steven Maijor

Voorzitter

Europese Autoriteit voor effecten en markten

Voorwoord van de uitvoerend directeur

In retrospectief was 2015 voor ESMA een belangrijk overgangsjaar. Het was een jaar waarin belangrijke onderdelen van het gemeenschappelijke rulebook zijn voltooid, maar ook een jaar waarin ESMA zich goed heeft voorbereid op haar nieuwe centrale aandachtspunt, de convergentie van toezicht, een gebied waar nog veel uitdagingen op de loer liggen. Deze accentverschuiving diende tot uiting te komen in de interne organisatie van ESMA.

Deze nieuwe fase in de ontwikkeling van ESMA vereiste een herziening van de Strategische Oriëntatie 2016-2020, die in mei 2015 is goedgekeurd. In het kader van deze nieuwe richting hebben we een interne reorganisatie uitgevoerd om te komen tot een organisatie waarin aandacht en ondersteuning bestaat voor de activiteiten die ons in staat stellen om onze statutaire doelstellingen te realiseren, te weten risicobeoordeling, het gemeenschappelijke rulebook, convergentie van toezicht en toezicht.

Deze reorganisatie heeft in november 2015 plaatsgevonden. De belangrijkste organisatorische veranderingen waren de oprichting van een organisatiebrede afdeling Risicobeoordeling en Economische Zaken, het concentreren van onze toezichhoudende activiteiten in één afdeling Toezicht en een nieuwe afdeling Interne Zaken, die als organisatiebrede afdeling onze activiteiten op het gebied van governance, planning en uitwisseling ondersteunt. Op het gebied van de convergentie van toezicht is een klein centraal team opgericht dat alle significante werkzaamheden op het gebied van de convergentie van toezicht in de hele organisatie coördineert. We verwachten dat er in deze nieuwe structuur meer interdisciplinair aan projecten gewerkt gaat worden. Op deze manier profiteren we van de deskundigheid in verschillende vakgebieden, waardoor we adequaat kunnen reageren op alle uitdagingen die voor ons liggen.

Doordat de afdelingen en het personeel op alle niveaus fantastisch hebben samengewerkt, is de overgang van de oude naar de nieuwe structuur soepel verlopen. We moeten ons blijven richten op het verankeren van de nieuwe organisatie, om ervoor te zorgen dat onze organisatie goed gestructureerd blijft en we de komende vijf jaar en daarna de doelstellingen van onze Strategische Oriëntatie kunnen realiseren.

Los van de nieuwe strategische oriëntatie en de interne reorganisatie was 2015 sowieso een druk jaar, waarin ESMA een veeleisend werkprogramma tot een goed einde moest brengen. Vanwege de beperkte middelen kan het soms zeer uitdagend zijn om te blijven voldoen aan de steeds grotere eisen die aan ESMA worden gesteld. In het afgelopen jaar is ESMA de uitdaging aangegaan en erin geslaagd om deze eisen te vervullen. In een periode van vijf jaar is ESMA uitgegroeid tot een gevestigde en gerespecteerde Autoriteit in de EU, die aan de doelstellingen van een veeleisende hervormingsagenda blijft voldoen. Als uitvoerend directeur betekende dat voor mij een sterke nadruk op de dagelijkse werkzaamheden, zoals het beheer van de begroting en de personele middelen en het plannen, monitoren en uitvoeren van het werkprogramma van ESMA.

ESMA heeft in 2015 haar intern functioneren verder verbeterd door nieuwe uitvoeringsregels, beleidsmaatregelen en procedures vast te stellen, zowel op het gebied van human resources, financiën en aanbestedingen, als faciliteitenbeheer en informatietechnologie. Deze activiteiten werden ondersteund door het testen van nieuwe elektronische werkstromen voor bepaalde processen, die in 2016 ingevoerd en verder uitgebouwd zullen worden. Dankzij deze veranderingen kunnen we administratieve processen vereenvoudigen en onze efficiëntie als organisatie verhogen. Er is in 2015 verder gewerkt aan het toerekenen van de kosten per activiteit, waardoor ESMA haar kostenplaatsen transparanter kan maken en beter kan volgen. Dit is met name belangrijk als er rechtstreeks vanuit de bedrijfstak heffingen worden ontvangen (dit is momenteel van toepassing op de activiteiten van ESMA met betrekking tot het toezicht op ratingbureaus en transactieregisters). Op het gebied van IT hebben we vijf nieuwe systemen ontwikkeld die de regelgevingsagenda helpen ondersteunen door informatie aan de gemeenschap van toezichthouders en het brede publiek te verstrekken.

Tijdens haar werkzaamheden op weg naar de invoering van het gemeenschappelijke rulebook en de realisatie van een betere convergentie van toezicht blijft ESMA bovendien een hub voor nationale bevoegde autoriteiten. In het kader hiervan is in 2015 begonnen met het ontwikkelen en in gebruik nemen van EU-brede IT-systemen voor het verzamelen en publiceren van gegevens die nodig zijn voor een goede werking van de EU-markten. Nationale bevoegde autoriteiten uit 27 landen hebben afgesproken om het ontwikkelen en beheren van bepaalde IT-systemen in het kader van MiFID II aan ESMA te delegeren. Bovendien wordt er een IT-hub ontwikkeld voor meldingen van de handel in derivaten in het kader van de EMIR-verordening. Hierdoor groeien we steeds meer uit tot het centrum van de infrastructuur van de systemen van de Europese kapitaalmarkten en zelfs van de markt zelf. We moeten onze IT-capaciteiten blijven uitbreiden, waarbij we voort moeten bouwen op onze succesvolle IT-projecten. Deze gemeenschappelijke systemen en benaderingen op het gebied van het verzamelen, publiceren en gebruiken van gegevens vormen de basis voor daadwerkelijk geïntegreerde markten en gemeenschappelijke oplossingen op het gebied van toezicht.

De lancering van onze vernieuwde website eind 2015 was ons meest recente wapenfeit op het gebied van technologie en communicatie. Tijdens het ontwerp en de ontwikkeling van de website hebben we met onze externe belanghebbenden overlegd om ervoor te zorgen dat het nieuwe ontwerp op het gebied van gebruiksvriendelijkheid en inhoud aan hun eisen als gebruikers zou voldoen. Ik hoop dat u het ermee eens bent dat dit heeft geleid tot een resource die beter toegankelijk is voor onze belanghebbenden en meer informatie bevat.

Als ESMA haar volledige rol wil blijven spelen en de vele uitdagingen waar ze voor staat het hoofd wil blijven bieden, hebben we een sterke en stabiele organisatie nodig, die afhankelijk is van het personeel van ESMA. Ik wil daarom al mijn collega's bedanken voor hun tomeloze inzet in 2015. We kunnen trots zijn op alles wat we bereikt hebben. Dit succes is voor een groot deel te danken aan de persoonlijke inzet en toewijding van iedereen in de organisatie om de doelstellingen van ESMA te realiseren. Bovendien zou ik mijn collega's in de Raad van Bestuur en de Raad van Toezicht willen bedanken, die de Autoriteit in 2015 zijn blijven ondersteunen. We hebben ambitieuze doelstellingen voor de komende jaren en ik kijk er reikhalzend naar uit om onze fantastische samenwerking met de andere toezichthouders en regelgevende instanties en onze sterke betrokkenheid bij andere belanghebbenden voort te zetten.

Verena Ross

Uitvoerend directeur

Europese Autoriteit voor effecten en markten

Inhoudsopgave

Voorwoord van de voorzitter	2
Voorwoord van de uitvoerend directeur	5
1. Missie en doelstellingen van ESMA	8
Opdracht en doelstellingen voor 2015.....	8
2. Resultaten van ESMA ten opzichte van haar doelstellingen voor 2015	10
2.1. Convergentie	10
2.2. Risicobewaking en -analyse	12
2.3. Eén regelgevend kader (het gemeenschappelijke rulebook)	12
3. Organisatie van ESMA	14

1. Missie en doelstellingen van ESMA

De Europese Autoriteit voor effecten en markten (ESMA) is een onafhankelijke autoriteit van de Europese Unie, opgericht in het kader van de ESMA-verordening¹, die tot doel heeft de bescherming van beleggers te verbeteren en stabiele en ordelijke financiële markten te bevorderen. Als onafhankelijke autoriteit streeft ESMA ernaar deze doelstellingen te realiseren door risico's voor beleggers, markten en de financiële stabiliteit te beoordelen; een gemeenschappelijk rulebook voor de Europese financiële markten op te stellen; de convergentie van toezicht te bevorderen; en rechtstreeks toezicht te houden op specifieke financiële entiteiten.

ESMA maakt deel uit van het Europees Systeem voor financieel toezicht (ESFS), een gedecentraliseerd, meerlagig systeem van micro- en macroprudentiële autoriteiten, dat door de Europese instellingen is ingesteld om te zorgen voor consistent en coherent financieel toezicht in de EU. Dit systeem bestaat uit het Europees Comité voor systeemrisico's (ESRB), de drie Europese toezichthoudende autoriteiten, te weten ESMA, gevestigd in Parijs, de Europese Bankautoriteit (EBA), gevestigd in Londen en de Europese Autoriteit voor verzekeringen en bedrijfspensioenen (EIOPA), gevestigd in Frankfurt, en de nationale bevoegde autoriteiten van de lidstaten. ESMA vormt samen met EBA en EIOPA het Gemengd Comité, dat zich inzet om tot sectoroverschrijdende consistentie te komen en gezamenlijke standpunten te formuleren met betrekking tot het toezicht op financiële conglomeraten en andere sectoroverschrijdende kwesties.

ESMA legt verantwoording af aan het Europees Parlement en de Europese Raad en werkt nauw samen met de Europese Commissie (Commissie).

Opdracht en doelstellingen voor 2015

Op basis van de ESMA-verordening² heeft ESMA de opdracht gekregen om de bescherming van beleggers te verbeteren en stabiele en ordelijke financiële markten te bevorderen.

Een solide en doeltreffende regulering van de effectenmarkten is van essentieel belang voor de integriteit, efficiency en groei van de financiële markten en de economie van de EU. Het verkrijgen en behouden van het vertrouwen van marktdeelnemers staat of valt met een doeltreffende regulering en effectief toezicht. Om deze omstandigheden te bevorderen, zet ESMA zich in om de harmonisatie van zowel toezichtregels als -praktijken te verbeteren.

Om in de hele EU tot een geharmoniseerde uitvoering van de regels te komen, treedt ESMA op als normstellende organisatie met betrekking tot effectenmarkt wetgeving en verleent zij technisch advies aan de Europese Commissie. Daarnaast speelt zij een belangrijke rol in het rechtstreekse toezicht op financiële spelers met een Europa-breed profiel, momenteel ratingbureaus en transactieregisters. ESMA neemt via toezichtcolleges ook deel aan het toezicht op centrale tegenpartijen (CTP's).

Het jaarverslag van ESMA is een belangrijk instrument voor de vervulling van de verantwoordingsplicht, doordat hierin de behaalde resultaten van ESMA worden afgezet tegen de doelstellingen en het jaarlijkse werkprogramma van de Autoriteit.

De rol van ESMA wordt duidelijker uit de volgende drie doelstellingen:

- 1. Bescherming van beleggers:** zorgen dat beter aan de behoeften van financiële consumenten wordt beantwoord en hun rechten als belegger beschermen, zonder de eigen verantwoordelijkheid van financiële consumenten uit het oog te verliezen;

¹ [ESMA-verordening 1095/2010](#)

² [ESMA-verordening 1095/2010](#)

2. Ordelijke markten: de integriteit, transparantie, efficiëntie en goede werking van financiële markten en een robuuste marktinfrastructuur bevorderen; en

3. Financiële stabiliteit: het financiële stelsel bestand maken tegen schokken en financiële onevenwichtigheden en economische groei bevorderen.

Deze drie doelstellingen zijn onderling met elkaar verbonden: bescherming van beleggers en ordelijke markten leveren bijvoorbeeld een positieve bijdrage aan de algehele stabiliteit van de markt. Tegelijkertijd heeft financiële stabiliteit een positieve invloed op ordelijke markten en bescherming van beleggers.

Middels de volgende vier activiteiten kan ESMA haar opdracht vervullen en haar doelstellingen realiseren:

I. Convergentie

Door de convergentie van toezicht te bevorderen tracht ESMA een gelijk speelveld voor toezicht en regulering van hoge kwaliteit te creëren, zonder reguleringsarbitrage of nivellering in neerwaartse richting in de lidstaten. Een consistente tenuitvoerlegging en toepassing van regels verhoogt de veiligheid van het financiële systeem, beschermt beleggers en zorgt voor ordelijke markten.

Convergentie van toezicht houdt in dat beste praktijken worden gedeeld en de efficiëntie van de nationale bevoegde autoriteiten en de financiële sector wordt verhoogd. Deze activiteit wordt uitgevoerd in nauwe samenwerking met de nationale bevoegde autoriteiten. Dankzij haar positie in het ESFS is ESMA niet alleen gerechtigd om peer reviews uit te voeren, Europese vereisten voor het rapporteren van gegevens op te stellen, thematische studies en gemeenschappelijke werkprogramma's uit te voeren, en adviezen, richtlijnen en vragen en antwoorden op te stellen, maar kan ze ook een hecht netwerk opbouwen, waarin beste praktijken kunnen worden gedeeld en toezichthouders kunnen worden opgeleid.

Door middel van haar deelname aan toezichtcolleges voor centrale tegenpartijen (CTP's) levert ESMA een bijdrage aan de convergentie van toezicht op dit specifieke gebied. ESMA geeft actieve steun aan de internationale coördinatie en convergentie van toezicht, onder andere door deelname aan de Internationale organisatie van effectentoezichthouders (IOSCO).

II. Risicobewaking en -analyse

Het beoordelen van risico's voor beleggers, markten en de financiële stabiliteit is erop gericht om opkomende trends, risico's en kwetsbaarheden te identificeren en waar mogelijk oplossingen te vinden om ze tijdig aan te kunnen pakken. ESMA maakt gebruik van haar unieke positie om ontwikkelingen op de markt waar te nemen die een bedreiging vormen voor de financiële stabiliteit, de bescherming van beleggers of de ordelijke werking van de Europese financiële markten.

De risicobeoordelingen van ESMA bouwen voort op en vormen een aanvulling op de risicobeoordelingen van de andere Europese toezichthoudende autoriteiten en bevoegde nationale autoriteiten en leveren een bijdrage aan het systematische werk van het Europees Comité voor systeemrisico's (ESRB), dat in toenemende mate gericht is op stabiliteitsrisico's op de financiële markten. Op intern niveau verwerkt ESMA de resultaten van de risicobeoordelingen in haar werkzaamheden met betrekking tot het gemeenschappelijke rulebook, de convergentie van toezicht en het rechtstreekse toezicht op specifieke financiële entiteiten.

Op extern niveau bevorderen we de transparantie en bescherming van beleggers door via onze publiek toegankelijke registers en databases informatie aan beleggers te verstrekken en indien nodig door waarschuwingen naar beleggers te laten uitgaan. Via de risicobeoordelingstaak worden de voordelen

en risico's van financiële innovatie voor de Europese financiële markten nauwlettend in het oog gehouden.

III. Eén regelgevend kader (het gemeenschappelijke rulebook)

Het opstellen van een gemeenschappelijk rulebook voor de financiële markten in de EU heeft tot doel de eengemaakte EU-markt te verbeteren door in de gehele EU een gelijk speelveld te creëren voor beleggers en uitgevende instellingen. ESMA levert een bijdrage aan het verbeteren van de kwaliteit van het gemeenschappelijke rulebook voor financiële markten in de EU door technische reguleringsnormen te ontwikkelen en EU-instellingen te adviseren over wetgevingsprojecten. In de eerste jaren van haar bestaan had ESMA primair de rol van normstellende organisatie en in deze periode heeft ESMA talloze technische uitvoeringsvoorschriften ontwikkeld, die het complete spectrum van de Europese effectenmarkten bestrijken.

IV. Toezicht

ESMA houdt rechtstreeks toezicht op de volgende specifieke financiële entiteiten: ratingbureaus en transactieregisters. Deze entiteiten zijn essentiële onderdelen van de infrastructuur van de EU-markt. Door middel van toezicht op ratingbureaus wordt getracht de integriteit, verantwoordelijkheid, het goede beheer en de onafhankelijkheid van activiteiten op het gebied van ratings te verbeteren. Het toezicht van ESMA garandeert derhalve de kwaliteit van ratings en levert een bijdrage aan de bescherming van de belangen van beleggers. Het toezicht van ESMA op transactieregisters zorgt er mede voor dat transactieregisters permanent aan alle vereisten van de EMIR-verordening voldoen en geeft autoriteiten hiermee toegang tot gegevens en details van derivatencontracten, waardoor deze autoriteiten hun respectievelijke opdrachten kunnen uitvoeren. Het toezicht van ESMA op transactieregisters is daarom een essentieel instrument om de kwaliteit van de gegevens te kunnen garanderen en derivatenmarkten transparant te maken.

De vier activiteiten van ESMA zijn nauw met elkaar verbonden. Resultaten van de risicobeoordeling worden verwerkt in werkzaamheden op het gebied van het gemeenschappelijke rulebook, de convergentie van toezicht en het rechtstreekse toezicht, en vice versa. We beschouwen de convergentie van toezicht als de duidelijkste uitvoering en toepassing van het gemeenschappelijke rulebook. Het rechtstreekse toezicht op ratingbureaus en transactieregisters profiteert van en wordt verwerkt in onze activiteiten op het gebied van risicobeoordeling en het gemeenschappelijke rulebook.

2. Resultaten van ESMA ten opzichte van haar doelstellingen voor 2015

2.1. Convergentie

Net als andere toezichthoudende organen is ESMA opgericht om de convergentie van toezicht te bevorderen door reguleringsarbitrage als gevolg van verschillende toezichthoudende praktijken in de EU te verminderen. Dergelijke verschillende praktijken zouden namelijk niet alleen de integriteit, efficiëntie en ordelijke werking van de markten, maar uiteindelijk ook de financiële stabiliteit en de bescherming van beleggers kunnen ondermijnen.

ESMA tracht de convergentie te bevorderen door, naast andere initiatieven, richtlijnen en aanbevelingen uit te brengen op gebieden waar geen eenduidige toepassing bestaat, vragen en antwoorden te verstrekken ter begeleiding van de tenuitvoerlegging van wetgeving, alsmede de uitwisseling van ervaringen tussen nationale bevoegde autoriteiten, de coördinatie van toezichthoudende activiteiten, de ontwikkeling van doeltreffende benaderingen op het gebied van toezicht, de beoordeling van toezicht door nationale bevoegde autoriteiten door middel van peer reviews en de identificatie van obstakels voor convergent toezicht te faciliteren.

Doeltreffend toezicht op financiële markten is een zeer complexe taak en op dit moment kunnen de toezichthoudende praktijken en benaderingen van de nationale bevoegde autoriteiten beter op elkaar worden afgestemd. ESMA zal samenwerken met de nationale bevoegde autoriteiten om hun praktijken te verbeteren en op elkaar af stemmen, zodat de beperkte middelen op de meest efficiënte manier kunnen worden aangewend.

Dit moet er uiteindelijk toe leiden dat er in de hele EU hoge, consistente toezichtnormen gelden.

In 2015 kwam het nieuwe accent van de werkzaamheden van ESMA tot uiting in de oprichting van een vaste commissie voor de convergentie van toezicht, die permanent leiding geeft aan alle werkzaamheden op dit gebied. De werkzaamheden van ESMA op het gebied van de convergentie van toezicht omvatten onder andere het uitbrengen van richtlijnen ter bevordering van de consistente toepassing van MiFID II/MiFIR en voor de verordening machtsmisbruik (MAR). Om de convergentie van regelgevingsactiviteiten te verhogen heeft ESMA tijdelijke verboden in het kader van de short selling-verordening gecoördineerd en de convergentie van CTP-toezichtcolleges beoordeeld.

Op het gebied van vermogensbeheer heeft ESMA geholpen om de regels voor hedgefondsen (AIFMD) en ter beurze verhandelde fondsen (ETF's) verder te harmoniseren en heeft ze een bijdrage geleverd aan de verdere toepassing van documenten met essentiële beleggersinformatie (KIID). ESMA heeft bovendien voorgesteld om het AIFMD-paspoort uit te breiden naar entiteiten uit bepaalde derde landen.

Om de convergentie van toezicht te verbeteren is bovendien intensiever werk gemaakt van de beleidsagenda door de inwerkingtreding van de verordening betreffende centrale effectenbewaarinstellingen (CSDR-verordening) voor te bereiden, een geharmoniseerde toepassing van de transparantierichtlijn (TD) te bevorderen, alsmede door een bijdrage te leveren aan de ontwikkeling van boekhoud- en auditregels (IFRS) en gemeenschappelijke handhavingsprioriteiten voor te stellen.

Tot slot zijn er in het kader van het Gemengd Comité van Europese toezichthoudende autoriteiten (ETA's), samen met EBA en Eiopa tal van werkstromen doorlopen op het gebied van sectoroverschrijdende convergentie, om ervoor te zorgen dat regelgevende benaderingen in het bankwezen en op de verzekerings- en effectenmarkten op elkaar afgestemd zijn. Dit heeft in 2015 geleid tot werkzaamheden op het gebied van effectisering, bestrijding van witwassen, financiële conglomeraten en het verstrekken van robo-advies door financiële dienstverleners.

ESMA richt vaste commissie voor de convergentie van toezicht op

Overeenkomstig de Strategische Oriëntatie 2016-2020 van ESMA is de verschuiving naar meer activiteiten op het gebied van convergentie tot uiting gekomen in de oprichting van de vaste commissie voor de convergentie van toezicht (SCSC) en de opheffing van het beoordelingspanel. De commissie is in het najaar van 2015 voor het eerst bijeengekomen en in januari 2016 heeft de Raad van Toezicht het statuut van de nieuwe vaste commissie voor de convergentie van toezicht goedgekeurd. Deze nieuwe vaste commissie is verantwoordelijk voor het bevorderen van een gemeenschappelijk kader in ESMA met betrekking tot de convergentie van toezicht, het identificeren van thema's voor peer reviews en de uitvoering van deze peer reviews, het oplossen van transversale problemen op het gebied van de convergentie van toezicht en het houden van toezicht op de tenuitvoerlegging van het werkprogramma voor de convergentie van toezicht.

De peer reviews zullen de methodologie³ van het voormalige beoordelingspanel blijven volgen. De vaste commissie voor de convergentie van toezicht bestaat uit vertegenwoordigers op hoog niveau die een goed overzicht hebben van de nationale toezichthoudende activiteiten van de nationale bevoegde autoriteiten.

Zie voor meer informatie de volledige versie van het [jaarverslag van ESMA in het Engels](#):

³ ([ESMA/2013/1709](#))

2.2. Risicobewaking en -analyse

Het is van essentieel belang dat risico's voor beleggers, markten en de financiële stabiliteit worden beoordeeld. Dit stelt ESMA in staat opkomende trends, risico's en kwetsbaarheden en, waar mogelijk, kansen te identificeren om deze risico's tijdig aan te pakken. ESMA maakt gebruik van haar unieke positie om ontwikkelingen op de markt waar te nemen die een bedreiging vormen voor de financiële stabiliteit, de bescherming van beleggers of de ordelijke werking van financiële markten. De risicobeoordelingen van ESMA bouwen voort op en vormen een aanvulling op de risicobeoordelingen van de andere Europese toezichthoudende autoriteiten en leveren een bijdrage aan het systematische werk van het Europees Comité voor systeemrisico's (ESRB), dat in toenemende mate gericht is op stabiliteitsrisico's op de financiële markten. Op intern niveau verwerkt ESMA de resultaten van de risicobeoordelingen in haar werkzaamheden met betrekking tot het gemeenschappelijke rulebook, de convergentie van toezicht en het rechtstreekse toezicht op specifieke financiële entiteiten. Op extern niveau bevorderen we de transparantie en bescherming van beleggers door via onze publiek toegankelijke registers en databases informatie aan beleggers te verstrekken en indien nodig door waarschuwingen naar beleggers te laten uitgaan. Via de risicobeoordelingstaak worden de voordelen en risico's van financiële innovatie voor de financiële markten in de EU nauwlettend in het oog gehouden.

In 2015 heeft ESMA trends, risico's en kwetsbaarheden op de Europese effectenmarkten gevolgd en een bijdrage geleverd aan risicobeoordelingen van de Europese toezichthoudende autoriteiten en het Europees Comité voor systeemrisico's (ESRB). Bovendien heeft ESMA medio 2015 beleggers gewaarschuwd voor zeer hoge marktrisico's en is ze diepgaand onderzoek blijven doen naar kwesties zoals beleggingsinstellingen, schaduwbankieren en de liquiditeit van obligatiemarkten, die allemaal van invloed kunnen zijn op de systeemrisico's.

ESMA heeft in 2015 tevens haar eerste pan-Europese CTP-stresstest voorbereid door methodes te ontwikkelen, de procedure vast te stellen en gegevens te verzamelen.

Bovendien heeft ESMA haar Europese ratingplatform ingevoerd. Dit zal een nuttig instrument worden om activiteiten op het gebied van rating te volgen en te vergelijken. Deze werkzaamheden zijn aangevuld met een verslag over de haalbaarheid van het in kaart brengen van ratings.

ESMA heeft tevens financiële activiteiten, innovaties en trends onder particuliere beleggers gevolgd om gelijke tred te houden met innovaties op financieel gebied, zodat de Autoriteit de risico's en voordelen van nieuwe trends en producten kan beoordelen. In het kader hiervan is onder andere gekeken naar virtuele valuta en gestructureerde financieringen. In samenhang hiermee is ESMA in 2015 begonnen met de voorbereidingen voor de productinterventiebevoegdheden die de Autoriteit in het kader van MiFID II gaat krijgen – variërend van waarschuwingen tot mogelijke productverboden.

Zie voor meer informatie de volledige versie van het [jaarverslag van ESMA in het Engels](#):

2.3. Eén regelgevend kader (het gemeenschappelijke rulebook)

De financiële crisis toonde de negatieve gevolgen die zich voor de financiële markten, hun consumenten en de economieën in het algemeen kunnen voordoen wanneer wetgeving niet op gelijke wijze wordt toegepast. Daarom werd het als noodzakelijk gezien doeltreffende instrumenten in te voeren die een meer geharmoniseerde nationale toepassing van de EU-wetgeving tot stand brengen. Om tot meer coherentie in effectenwetgeving en de uitvoering hiervan te komen, kan ESMA technische regulerings- en uitvoeringsnormen opstellen en daarmee zorgen voor gelijke marktvoorwaarden en een passende bescherming van beleggers, die EU-wetgeving van niveau 1 nader detailleren en verduidelijken.

Met deze technische normen wordt beoogd het nationale toezicht te verbeteren en samenhangender te maken, grensoverschrijdende groepen scherper te controleren en voor alle

financiëlemarktdeelnemers in de interne markt één regelgevend kader (het 'rulebook') op te stellen. ESMA is verantwoordelijk voor het opstellen van technische reguleringsnormen voor die wetteksten die als kader dienen voor de Europese effectenmarkten (MiFID), hun infrastructuur (EMIR) en ordelijke werking (short selling, marktmisbruikrichtlijn), maar ook voor technische reguleringsnormen voor belangrijke financiëlemarktdeelnemers, zoals ratingbureaus en beleggingsinstellingen (icbe's, AIFM-richtlijn).

In 2015 heeft ESMA in het kader van het gemeenschappelijke rulebook het uitvoeringskader van MiFID II verder ontwikkeld met behulp van technische reguleringsnormen. Deze normen vormden een oplossing voor thema's zoals een nieuwe transparantieregeling voor effecten met en zonder aandelenkarakter en eisen voor handelsplatforms en bedrijven, alsmede eisen met betrekking tot de bescherming van financiële consumenten en tussenpersonen.

De werkzaamheden aan de EMIR- en CSDR-richtlijn vormden een belangrijke mijlpaal op weg naar een gemeenschappelijk rulebook voor achteraf uitgevoerde transacties. In 2015 is ESMA zich meer gaan richten op de gedegen tenuitvoerlegging van de EMIR-verordening door valideringsregels voor het melden van transacties te introduceren en clearingverplichtingen vast te stellen voor renteswaps en kredietverzuimswaps, alsmede voor niet-leverbare termijncontracten. ESMA heeft tevens input gegeven over hoe het juridisch kader van de EMIR-verordening kan worden verbeterd. Een andere belangrijke mijlpaal waren de voorbereidende werkzaamheden van ESMA met betrekking tot de tenuitvoerlegging van de CSDR-verordening, in het kader waarvan technische reguleringsnormen voor effectenbewaarinstellingen en interne afwikkeling zijn ontwikkeld.

De Autoriteit heeft het kader voor de fondsen voor durfkapitaal en sociaal ondernemerschap verduidelijkt en ESMA heeft de Europese Commissie opgeroepen om de ICBE-richtlijn aan te passen.

Met betrekking tot ratingbureaus is er in het kader van de vorderingen op het gebied van het gemeenschappelijk rulebook gekeken welke gebieden verbeterd konden worden om de concurrentie en keuze in de ratingbranche te vergroten.

Op het gebied van marktintegriteit heeft ESMA uitvoeringsmaatregelen voor de MAR-verordening ontwikkeld om de integriteit en de bescherming van beleggers te vergroten. Bovendien heeft ESMA uitvoeringsmaatregelen voor de toekomstige benchmark-verordening opgesteld en een evaluatie uitgevoerd van de grondbeginselen voor organisaties die het stemproces van aandeelhouders onderzoeken en analyseren.

MiFID II

De herziening van het MiFID-kader is wellicht de meest vergaande hervorming van wetgeving inzake de Europese effectenmarkten in de laatste tien jaar en is een van de belangrijkste reacties van de EU op de financiële crisis.

In MiFID II/MiFIR worden veranderingen geïntroduceerd die een grote invloed zullen hebben op de Europese financiële markten, waaronder transparantieplichtingen voor meer activacategorieën; de verplichting om derivaten op de beurs te verhandelen; eisen met betrekking tot algoritmische en hoogfrequente handel en nieuwe toezichthoudende instrumenten voor grondstoffenderivaten. Deze veranderingen zullen tevens leiden tot een betere bescherming van particuliere beleggers doordat er grenzen worden gesteld aan het gebruik van commissies; door voorwaarden te stellen aan het verstrekken van onafhankelijk beleggingsadvies; door strengere organisatorische eisen te stellen aan het ontwerp en de distributie van producten; door middel van productinterventiebevoegdheden; en door het vermelden van kosten en heffingen.

Het nieuwe MiFID II-kader beoogt de Europese markten veiliger, transparanter en efficiënter te maken

en een gelijk speelveld te creëren voor alle marktdeelnemers in de Europese Unie. De medewetgevers hebben begin 2014 politieke overeenstemming bereikt. Het MiFID II-pakket is in juli in werking getreden en zal vanaf januari 2018 van toepassing zijn.

Zie voor meer informatie de volledige versie van het [jaarverslag van ESMA in het Engels](#):

3. Organisatie van ESMA

Organisatorisch gezien waren de doorlopende verbetering van de interne processen van de Autoriteit en de reorganisatie ten gevolge van de nieuwe strategie de belangrijkste mijlpalen van ESMA in 2015.

Naast deze algemene prestaties zijn gecentraliseerde IT-projecten een belangrijke activiteit gebleven. Ook in 2015 zijn deze projecten met succes uitgevoerd. Voorbeelden hiervan zijn projecten met betrekking tot toezicht op ratingbureaus (CRA III-verordening), de short selling-verordening, de EMIR-verordening, MiFIR-verordening en MAR-verordening. Het programma voor gedelegeerde IT-projecten was verreweg het belangrijkste programma. In het kader van dit programma delegeren de nationale bevoegde autoriteiten specifieke taken in het kader van de EMIR-verordening en de MiFIR-verordening aan ESMA. Andere IT-projecten hielden verband met het verbeteren van de interne ondersteunende functies van ESMA.

Daarnaast is ESMA blijven werken aan de ontwikkeling van haar human resources-functie en de verbetering van haar management en interne controle.

Dagelijks bestuur

De uitvoerend directeur en de hoofden van de afdelingen zijn verantwoordelijk voor het dagelijks bestuur van ESMA. ESMA telt zes afdelingen. De hoofden van deze afdelingen zijn verantwoordelijk voor de activiteiten in hun respectievelijke werkgebieden. ESMA heeft in een aantal gebieden teamleiders geïntroduceerd om de afdelingshoofden te ondersteunen en werkzaamheden in de afdelingen te coördineren. De besluitvormingsorganen van ESMA, de Raad van Bestuur en de Raad van Toezicht, worden nader beschreven op blz. 9, hoofdstuk 1.

Het bestuur van ESMA komt wekelijks bijeen om de activiteiten van ESMA en kwesties binnen ESMA te bespreken en indien nodig oplossingen aan te dragen. Planning en monitoring van activiteiten zijn belangrijke onderdelen van het takenpakket van het bestuur en leveren op deze manier een bijdrage aan het internecontrolesysteem van ESMA.

Ieder jaar stelt de Raad van Toezicht in september een jaarlijks werkprogramma vast voor het aankomende jaar. Dit programma bouwt voort op de meerjarige planning, waaronder een meerjarig personeelsbeleidsplan. Het werkprogramma wordt in de loop van het jaar intern gevolgd, waarbij ieder kwartaal aan de Raad van Bestuur verslag wordt gedaan van de vooruitgang met betrekking tot de tenuitvoerlegging van het programma.

De uitvoerend directeur ontvangt maandelijks een uitgebreide reeks verslagen over belangrijke administratieve activiteiten zoals werving en selectie en de uitvoering van de begroting. Deze verslagen worden ieder kwartaal ook bij de Raad van Bestuur ingediend.

Zie voor meer informatie de volledige versie van het [jaarverslag van ESMA in het Engels](#):